

**LIETUVOS RESPUBLIKOS PELNO MOKESČIO ĮSTATYMO NR. IX-675 26 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR
LIETUVOS RESPUBLIKOS GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESČIO ĮSTATYMO NR. IX-1007 17 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTŲ DERINIMO PAŽYMA**

Eil. Nr.	Institucijos pavadinim as, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Argumentai, kodėl neatsižvelgta ar iš dalies atsižvelgta į pastabas ir pasiūlymus
1.	Finansų ministerijos 2018 m. gruodžio 14 d. raštas Nr. (14.1E-01)- 6K- 1806729	<p><u>Dalinai jau įgyvendinta:</u></p> <p>1) išlaidas darbuotojų naudai įmonės gali atskaityti pelno mokesčio tikslais;</p> <p>2) GPM neapmokestinama darbdavio gyventojo naudai sumokėta sumos už geležinkelio ar kelių viešojo transporto bilietus;</p> <p>3) tiek maitinimo, tiek po galiojančia lengvata nepatenkančios pavėžėjimo išlaidos, kai darbuotojo individuali nauda nenustatoma, neapmokestinama GPM, o kartu įmonei – leidžiami atskaitymai PMĮ tikslais</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Įstatymų projektais siūlomomis mokestinėmis priemonėmis siekiama paskatinti įmones imtis socialinių iniciatyvų, kadangi Lietuvos Respublikos pelno mokesčio ir Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymų tikslai nėra pakankamai įgyvendinami galiojančiomis mokestinėmis priemonėmis, nesudarančiomis sąlygų, taikant mokesčių lengvatas, darbdaviams skatinti darbuotojų motyvaciją.</p> <p>Įstatymų projektai parengti reaguojant į daugkartinius socialinių ir ekonominių partnerių pasiūlymus ir Lietuvos Respublikos Seimo narių iniciatyvas ir įgyvendinant 2017 m. spalio 16 d. Susitarimo dėl šalies pažangai būtinų reformų 2.12 punktą „Peržiūrėti pajamų natūra už įmonės suteiktas paslaugas darbuotojui pripažinimo tvarką“. Taip pat įgyvendinant 2018 m. sausio 24 d. Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko potvarkiu Nr.14 patvirtintos koordinacinės darbo grupės dėl šalies pažangai būtinų reformų įgyvendinimo 2018 m. rugsėjo 28 d. pavedimą Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai (toliau – Ekonomikos ir inovacijų ministerija) iki 2019 m. kovo 1 d. pateikti pasiūlymus dėl pajamų natūra pripažinimo.</p> <p>Ekonomikos ir inovacijų ministerija skatina verslo plėtrą skirtingomis priemonėmis (subsidijomis, finansinėmis priemonėmis) ir skirtingais finansavimo šaltiniais (Europos Sąjungos fondų lėšomis, 2007–2013 m. grįžusiomis lėšomis bei nacionalinėmis lėšomis). Kad poveikis būtų didesnis, reikalingas kompleksinis, net tik vienos ministerijos, požiūris į verslo plėtrą.</p>

	<p><u>Kyla pagrįsta rizika, kad tai paskatintų darbdavius intensyviau teikti darbuotojams tokias paslaugas siekiant jomis pakeisti dalį atlyginimo pinigais arba jas teikti kaip priedą prie jo.</u> Tokia lengvata būtų taikoma tiek mažas, tiek didesnes nei vidutinės pajamas gaunantiems asmenims – tokiu būdu būtų dar labiau <u>padidinta pajamų nelygybė šalyje.</u> Dėl siūlomos lengvatos galimi biudžetų (įskaitant Sodros ir PSD biudžetus) pajamų netekimai (50 mln. eurų per metus), o Ekonomikos ir inovacijų ministerijos argumentai, kad netekimai būtų kompensuojami papildomu vartojimu nėra pagrįsti, kadangi ir šiuo metu darbuotojai patiria tiek maitinimosi, tiek nuvykimo į/iš darbo išlaidas. Tai turėtų neigiamą poveikį GPM surinkimui bei skatintų netvarų (nesuderintą su darbo našumo augimu) darbo sąnaudų augimą. Be to, sumažintų/panaikintų Vyriausybės patvirtintos mokesčių reformos (darbo jėgos apmokestinimo) darbo sąnaudas mažinantį poveikį.</p>	<p>Mokesčių lengvatos prisidėtų prie kompleksinio verslo plėtros skatinimo.</p> <p>Kadangi mokestinės lengvatos taikomos tiesiogiai – nereikia teikti paraiškos, verslo plano, ataskaitų ir pan. (kaip subsidinio projekto atveju), todėl tokia valstybės teikiama parama verslui būtų itin patraukli verslo subjektams ir tiesiogiai prisidėtų prie verslo plėtros.</p> <p>Siūlomas neapmokestinamųjų pajamų išplėtimas neskatintų darbdavių sumažinti darbuotojams mokamus atlyginimus, dalį darbo užmokesčio mokant gyventojų pajamų mokesčiu ir valstybinio socialinio draudimo įmokomis neapmokestinamomis natūrinėmis išmokomis. Dėl šios priežasties valdžios sektoriaus biudžeto netekimai dėl mažesnių gyventojų pajamų mokesčio ir valstybinio socialinio draudimo įmokų nebūtų ženklūs, nes Įstatymų projektais siūlomas apribojimas – iš pajamų atskaitoma išlaidų suma negali viršyti 5 procentų per mokestinį laikotarpį darbuotojams apskaičiuoto darbo užmokesčio (nuo kurio skaičiuojamos valstybinio socialinio draudimo įmokos) sumos. Tai yra neženkli suma, sudaranti apie 25 eurus/mėn. vienam darbuotojui, kuri neturėtų tapti verslo piktnaudžiavimo priežastimi.</p> <p>Transporto ir maitinimo paslaugų priskyrimą neapmokestinamosioms pajamoms bei dovanų vertės padidinimą svarbu vertinti ir per netiesioginę pasiūlymų, kurie yra Susitarimo dėl šalies pažangai būtinų reformų įgyvendinimo dalis, naudą Lietuvos ekonomikai. Ji yra gaunama per papildomas pajamas – surinkus mokesčių iš sukurtų naujų darbo vietų regionuose ir iš 5 procentų per mokestinį laikotarpį darbuotojams apskaičiuoto darbo užmokesčio bei asmens gautų prizų ir dovanų verčių įsiliejimo į šalies ekonomiką multiplikatoriaus poveikio, galimo konkurencijos transporto ir maitinimo paslaugų sektoriuose padidėjimo ir mažesnių paslaugų šiuose sektoriuose įkainių.</p> <p>Dėl Ekonomikos ir inovacijų ministerijos pasiūlymo dėl leidimo mokestiniu laikotarpiu iš pajamų atskaityti sumas, skirtas vieneto darbuotojų maitinimo ir transporto išlaidoms, susijusiomis su</p>
--	--	---

	<p>Atkreipiame dėmesį, kad pastaraisiais metais Lietuvoje darbo sąnaudų augimo tempas vienas sparčiausių ES (Eurostato duomenimis, 2018 m. II ketv. valandinės darbo sąnaudos išaugo 9,8 proc., palyginti su atitinkamu laikotarpiu prieš metus).</p> <p>Sparčiai kylančios darbo sąnaudos mažina šalies konkurencingumą ir kelia grėsmę makroekonomikos subalansuotumui. Pablogėjęs šalies konkurencingumas ir makroekonominis nesubalansuotumas sumažintų ekonomikos lankstumą reaguoti į sustiprėjusių išorės grėsmių (ypač į artimiausiais metais numatomą išorės paklausos silpnėjimą, stiprėjančias įtampas pasaulinėje prekyboje, JK išstojimą iš ES, geopolitines įtampas) neigiamą poveikį ir jas įveikti.</p> <p>Europos Komisija vykdo šalių narių ekonomikos priežiūrą, kurios viena iš dalių yra makroekonominių disbalansų procedūra (angl. <i>Macroeconomic Imbalance Procedure</i>, <i>MIP</i>). MIP sudaro švieslentė iš 13 rodiklių, kuriems nustatytos ribinės reikšmės. Viršijus nustatytą reikšmę gali būti inicijuojama nuodugni apžvalga, kurios rezultatai gali pateikti išvadą, jog šalis susiduria su makroekonomikos disbalansais. Tai būtų neigiamas signalas potencialiems investuotojams bei neigiamai paveiktų šalies reitingus.</p> <p>Lietuva jau dabar peržengia vienetinių darbo sąnaudų trejų metų pokyčio ribinę reikšmę (Lietuvos rodiklio reikšmė siekia 16 proc., kai ribinė reikšmė yra 9 proc.). Nepamatuoti</p>	<p>darbuotojų vykimu į darbą ir parvykimu iš jo, apmokėti, preliminariu ekspertiniu skaičiavimu, valstybės ir savivaldybių biudžetai per metus galėtų netekti apie 5 milijonų eurų pelno mokesčio pajamų. Padidinus neapmokestinamųjų pajamų iš asmens, susijusio su gyventoju darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais, per mokestinį laikotarpį gautų prizų ir dovanų vertę nuo 200 eurų iki 500 eurų, preliminariu skaičiavimu, valstybės ir savivaldybių biudžetų netekimai nebus ženklūs.</p> <p>Pagrindine darbo sąnaudų augimo priežastimi laikytinas darbuotojų trūkumas, kurį iš dalies spręstų paskatų darbuotojų mobilumui ir motyvacijai išplėtimas.</p> <p>Eurostato skaičiavimais, pagal augančias darbo sąnaudas Lietuva pakilo iš 26 (2000 m.) į 24 (2017 m.) vietą. Darbo sąnaudų augimą lėmė globalesni veiksniai, Lietuvos ekonomikos konvergencija bei integracija į Europos Sąjungos ir į globalią rinką. Ekonomikos ir inovacijų ministerijos siūlomi pakeitimai dėl savo riboto poveikio (5 proc.) nėra esminiai, prisidėsiantys prie spartaus darbo sąnaudų augimo.</p>
--	--	--

	<p>sprendimai, skatinantys darbo sąnaudų augimą šalyje, gali sąlygoti Europos Komisijos išvadą, kad šalyje yra susiformavęs disbalansas. Nustačius, jog disbalansas perviršinis, šaliai nariai gali būti pradėta perviršinio disbalanso procedūra, o laiku neištaisius padėties – ir finansinės sankcijos (pagal ES reglamento Nr. 1174/2011 nuostatas).</p> <p>Transporto ir maitinimo paslaugų priskyrimas neapmokestinamoms pajamoms padidintų jų paklausą ir keltų riziką dar labiau paskatinti šių paslaugų kainų kilimą bei paspartinti infliaciją.</p> <p>Vidutiniškai 4,1 procento metiniu tempu augančios paslaugų kainos yra pagrindinis infliacijos veiksnys šiuo metu – sudaro 1,1 procentinio punkto vidutinės metinės infliacijos lygio (kuri spalio mėn. siekė 2,8 proc.), apskaičiuoto pagal suderintą vartotojų kainų indeksą</p> <p><u>GPMĮ įtvirtintas bendras principas, kad darbuotojo iš darbdavio gautos pajamos, nesvarbu kokia forma, t. y. pinigais ar natūra, yra apmokestinamos</u>, todėl siūlymas neapmokestinamų dovanų ir prizų vertę padidinti nuo 200 iki 500 eurų, nėra pagrįstas, kadangi nėra įvertinta, kad ši lengvata yra išimtis iš bendros taisyklės ir yra skirta tam tikrų švenčių progomis darbdavio skiriamam simboliniam paskatinimui</p>	<p>Šiuo metu pagal galiojančias Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo nuostatas neapmokestinamosioms pajamoms yra priskiriama iš asmens, susijusio su gyventoju darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais, per mokestinį laikotarpį gautų prizų ir dovanų vertė, neviršijanti 200 eurų. Galima atskaityti 200 eurų vertę neatitinka dabartinės ekonominės situacijos ir kaimyninėse šalyse taikomos praktikos. Galima atskaityti 200 eurų suma nesikeitė nuo 2007 metų (700 litų), kai ji sudarė 34,1 proc. vidutinio darbo užmokesčio, o 2018 m. siekia tik 21,8 proc. vidutinio darbo užmokesčio (toliau – VDU) arba 36 proc. minimalios mėnesinės algos (555 eurus (2019 m.)). Europos Sąjungos šalyse neapmokestinamosioms pajamoms priskiriama prizų ir dovanų vertė yra kur kas didesnė (pvz., Estijoje – 1 000 eurų, arba 77,5 proc. VDU)</p>
2.	<p>FM siūlomos svartyti alternatyvos:</p> <p>Pirmiausia atkreiptinas dėmesys, kad pavėžėjimo išlaidos buvo numatytos priemonėje „Regio invest LT“ (ŪM), tačiau nei vienas pareiškėjas nepasirinko tokios galimybės, todėl</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Priemonės „Regio Potencialas LT“ kvietimas jau yra paskelbtas 2018 m. lapkričio 23 d. Atkreipiame dėmesį, kad darbuotojų pavėžėjimo išlaidos nėra įtrauktos į tinkamų išlaidų sąrašą,</p>

	<p>formuojant priemonę „Regio potencialas LT“ (ŪM) šios išlaidų kategorijos finansavimo buvo atsisakyta.</p> <p>Įvertinus ir nustatčius rinkos poreikį kompensuoti MVĮ darbuotojų pavėžėjimo išlaidas į/iš darbovietės, sprendžiant darbo jėgos teritorinio judumo problemas, siūloma:</p> <p>1) <u>įtraukti pavėžėjimo išlaidas</u> į priemonės „Regio potencialas LT“ tinkamas finansuoti išlaidas, arba</p> <p>2) <u>veiksmų programos 3 prioritete visuotinės dotacijos būdu</u> (taikant supaprastintą išlaidų apmokėjimą), <u>įgyvendinti naują subsidinę priemonę</u>. I etapu siūloma kompensuoti darbuotojų pavėžėjimo išlaidas MVĮ, kurios nuosavu transportu darbuotojus veža į/iš darbo arba kompensuoja darbuotojams kelionių į/iš darbo išlaidas (tokie įkainiai jau yra patvirtinti). II etapu, nustatčius fiksuotųjų įkainių dydį pavėžėjimo paslaugoms, siūloma kompensuoti darbuotojų pavėžėjimo išlaidas MVĮ, kurios įsigijo/įsigis pavėžėjimo paslaugas. Pradžiai šiai priemonei įgyvendinti siūloma naudoti priemonės „Verslumas LT“ lėšas – 1 mln. eurų, o esant dideliame pareiškėjų susidomėjimui, siūloma svarstyti galimybę didinti priemonės sumą iki 5 mln. eurų</p>	<p>atsižvelgiant į panašios priemonės „Regio Invest LT+“ 2-ųjų kvietimų rezultatus. Viešojo įstaiga Lietuvos verslo paramos agentūra pateikė informaciją, kuri rodo, kad tokių išlaidų pasirinkimas tarp pareiškėjų nėra paklausus. Dėl šios priežasties jos nėra įtrauktos į tinkamų išlaidų sąrašą ir nėra finansuojamos per kryžminį finansavimą teikiant <i>de minimis</i> pagalbą.</p> <p>Atkreipiame dėmesį, kad pagal 2014–2020 m. Europos Sąjungos veiksmų programos 3 prioritetą nėra nė vienos veiklos, skirtos tiesiog „darbuotojų pavėžėjimų išlaidų MVĮ kompensavimui“, nes ši veikla:</p> <p>1. neatitiktų 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento Nr. 1301/2013 dėl Europos regioninės plėtros fondo ir dėl konkrečių su investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslu susijusių nuostatų, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1080/2006 (toliau – Europos Komisijos reglamentas 1301/2013) 3 straipsnio ir 5 straipsnio 3 dalies nuostatų;</p> <p>2. nėra susijusi su įmonės plėtra, kadangi yra einamojo pobūdžio ir dėl to neprisideda prie ilgalaikio ekonomikos augimo ir ilgalaikių darbo vietų kūrimo tikslo, kaip to reikalauja Europos Komisijos reglamento 1301/2013 1 str. Ši veikla yra orientuota ne į mažųjų ir vidutinių įmonių (toliau – MVĮ) konkurencingumo skatinimą, o į sąlygų MVĮ darbuotojui (žmogui) pasiekti savo darbo vietą gerinimą ir tai yra daugiau Europos socialinio fondo, bet ne Europos regioninio plėtros fondo tikslas</p>
--	--	--

 Ekonomikos ir inovacijų ministras
 Virginijus Sinkevičius

Ekonomikos ir inovacijų ministerijos
 Strateginio planavimo ir veiklos organizavimo
 departamento Asmenų aptarnavimo ir
 dokumentų valdymo skyriaus redaktorė

Roma Sabaliauskaitė
 2019-01-30